

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra Științe socioumane și asistență socială

Plan de curs

la disciplina universitară

Servicii pentru persoanele cu probleme de Sănătate Mintală

(învățământ cu frecvență la zi și frecvență redusă)

Autor: Ciobanu Elvira drd., lect. univ.

Recenzenți: Cojocaru Igor dr., conf.univ.
Chihai Jana dr., conf.univ.

Discutat în ședința Catedrei
Științe socioumane și asistență socială
din _____ 2014
Proces verbal № _____

Aprobat la ședința
Consiliului Facultății Drept și Științe Sociale
din _____
Proces verbal № _____

Bălți, 2014

Cuprins	pagini
I. Administrarea disciplinei	3
II. Integrarea disciplinei Servicii pentru persoanele cu probleme de Sănătate Mintală în programul de studii	3
III. Competențe dezvoltate în cadrul cursului	3-4
IV. Finalitățile cursului	4
V. Calendarul de desfășurare a cursului	5-7
VI. Activități de lucru individual	8-9
VII. Evaluare	9-13
VIII. Resurse informaționale ale cursului	14

Informații de identificare a disciplinei

Facultatea: Drept și Științe Sociale

Catedra: Științe socioumane și asistență socială

Specialitatea: Asistență socială

Denimire: Servicii pentru persoanele cu probleme de Sănătate Mintală.

Nr. de credite: 5

Statutul: la alegere

Informații referitoare la cadrele didactice

Titularul cursului – Ciobanu Elvira doctorandă, lector universitar.

email: eciobanu@mail.md, elvira.ciobanu88@gmail.com

I. Administrarea disciplinei

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare		
			prelegeri		Seminare				Lab.	Lucrul individual
			Zi	f/r	Zi	f/r				
S.05.A.041	5	75	30	16	45	16	-	75/118	Ex.	română

II. Integrarea disciplinei Servicii pentru persoanele cu probleme de Sănătate Mintală în programul de studii

Pentru formarea specialiștilor în asistență socială se impune studiul sănătății mintale, această disciplină constituie nu numai însușirea unei sume de cunoștințe teoretice despre persoanele cu probleme de sănătate mintală și serviciile existente, ci și un instrument de acțiune practică în activitatea de promovare a stării de sănătate mintală și de combatere a bolilor psihice atât la individ, cât și în cadrul comunității social – umane. Scopul acestui curs este dezvoltarea abilităților și competențelor în asistență socială, necesare evaluării și intervenției în domeniul sănătății mintale precum și evaluarea serviciilor existente pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală.

III. Competențe dezvoltate în cadrul cursului

În cadrul cursului pot fi dezvoltate:

Competențe cognitive:

- Să cunoască obiectul de studiu, obiectivele și funcțiile asistenței sociale în domeniul sănătății mintale.
- Să înțeleagă noțiunile teoretice cu privire la sănătatea mintală și a principalelor teorii care le fundamentează.
- Să cunoască clasificarea actuală a OMS a bolilor mintale.
- Să cunoască factorii de risc ai sănătății mintale.
- Să cunoască portretul psiho-social al unei persoane cu probleme de sănătate mintală.
- Să cunoască principalele intervenții caracteristice asistenței sociale în activitatea de reabilitare, resocializare și integrarea a beneficiarului în societate.
- Să cunoască sistemul de servicii pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală existent în R. M.

Competențe de analiză și predicție:

- Să actualizeze, prelucreze și să reprezinte conținutul informațional asimilat.
- Să explice caracteristicile definițiilor ale sănătății mintale.
- Să analizeze experiența asistenței sociale în domeniul sănătății mintale în diverse țări.
- Să determine rolul asistentului social în diminuarea factorilor de risc pentru sănătatea mintală.
- Să analizeze și să explice corelația funcțională a mai multor specialiști în lucrul echipei multidisciplinare.

Competențe aplicative:

- Să aplice cunoștințele teoretice în activitatea de promovare a sănătății mintale și de prevenire a creșterii riscului bolilor psihice.
- Să dezvolte abilitățile de evaluare a principalelor nevoi ale acestei categorii de beneficiari, precum și de intervenție pentru îndeplinirea lor, pe cele trei planuri: personal, familial și comunitar.
- Să evalueze și să aprecieze aportul asistentului social în promovarea valorilor sănătății și educației unui mod sănătos de viață.

IV. Finalitățile cursului

La finalizarea studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- Să determine sistemul național de Sănătate Mintală.
- Să evalueze și să aprecieze aportul asistentului social în integrarea și reabilitarea socială a persoanei cu probleme de Sănătate Mintală.
- Să aplice formele, metodele și procedeele de intervenție socială.
- Să evalueze situația persoanei cu probleme de Sănătate Mintală, a mediului familial și social.
- Să întocmească un plan de individualizat de asistență a beneficiarului și a familiei acestuia.

V. Calendarul de desfășurare a cursului

a) Tematica și reparizarea orientativă a orelor la prelegeri:

Tema prelegerii	Subcompetențe	nr. de ore	
		30 ZI	16 FR
<p>Contextul Sănătății Mintale la nivel global și local.</p> <p>1. Organizarea serviciilor de sănătate mintală la nivel global.</p> <p>2. Contextul SM în RM.</p> <p>3. Dezvoltarea Serviciilor Comunitare in domeniul Sanatatii Mintale, în contextul realizarii prevederilor capitolului XII a Politicii Nationale de Sănătate.</p>	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să analizeze organizarea serviciilor de sănătate mintală la nivel global; - să analizeze contextul sănătății mintale în Republica Moldova; - să analizeze contextul de dezvoltare a serviciilor de sănătate mintală. - să analizeze capitolul XII a Politicii Naț ionale de Sănătate. 	4	4
<p>Aspecte psiho-sociale ale sănătății mintale.</p> <p>1. Conceptul de sănătate mintală;</p> <p>2. Criteriile definatorii ale sănătății mintale;</p> <p>3. Factorii de risc pentru sănătatea mintală (evenimentele negative din viață, stressul, frustrarea, eșecul, conflictul);</p> <p>4. Clasificarea OMS a bolilor mintale;</p> <p>5. Portretul psiho-social al persoanei cu probleme de sănătate mintală;</p> <p>6. Igiena mintală.</p>	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească conceptul de sănătate mintală; - să identifice criteriile definatorii ale SM; - să stabilească factorii de risc pentru SM; - să analizeze clasificarea OMS a bolilor mintale; - să determine portretul psiho-social al persoanei cu probleme de sănătate mintală; - să analizeze modalitățile de igienă mintală; 	8	4
<p>Rolul rețelei și al suportului social în lucrul cu persoanele cu probleme de sănătate mintală:</p>	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să analizeze conceptele și funcțiile suportului social; - să determine importanța suportului social si a rețelei 	4	2

<p>1. Definiția, delimitarea conceptelor și funcțiile suportului social;</p> <p>2. Importanța suportului social și a rețelei sociale în lucrul cu persoanele de sănătate mintală.</p>	<p>sociale în lucrul cu persoanele de sănătate mintală.</p>		
<p>Servicii și modele de suport comunitar în (re)integrarea persoanelor cu probleme de sănătate mintală.</p> <p>1. Definiția și funcțiile sistemelor de suport comunitar;</p> <p>2. Scopurile sistemelor de suport comunitar și rolul asistentului social;</p> <p>3. Modele de suport comunitar.</p>	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să identifice funcțiile sistemelor de suport comunitar; - să stabilească scopurile sistemelor de suport comunitar; - să identifice rolul asistentului social în sistemele de suport comunitar; - să analizeze modele de suport comunitar. 	4	2
<p>Reabilitarea în serviciile de Sănătate Mintală.</p> <p>1. Acțiunea de reabilitare;</p> <p>2. Metodele de reabilitare a persoanelor cu probleme de SM;</p> <p>3. Obiectivele unui program de reabilitare a persoanelor cu probleme de SM;</p> <p>4. Echipă multidisciplinară,</p> <p>5. Moralul echipei multidisciplinare,</p> <p>6. Asistentul social din cadrul echipei;</p> <p>7. Sindromul de ardere profesională.</p>	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Să analizeze specificul acțiunii de reabilitare; - Să analizeze metodele de reabilitare a persoanelor cu probleme de SM; - Să determine obiectivele unui program de reabilitare a persoanelor cu probleme de SM; - Să determine componența echipei multidisciplinare, principiile și tipurile de servicii; - Să elucideze rolul asistentului social în cadrul echipei multidisciplinare; - Să analizeze sindromul de ardere profesională; - Să elaboreze o listă de recomandări pentru persoanele care lucrează cu persoanele cu probleme de sănătate mintală. 	10	4

	ZI 45	FR 16
b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar:		
Serviciile sociale comunitare pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală.	18	8
<ol style="list-style-type: none"> 1. Principii ale dezvoltării serviciilor comunitare de sănătate mintală; 2. Plasament temporar; 3. Plasamentul în familie a persoanei cu probleme de SM; 4. Servicii sociale care presupun plasament pentru persoanele cu probleme de SM: <ul style="list-style-type: none"> - “Centrele comunitare de sănătate mintală”; - “Locuința protejată”; - “Casă comunitară”; - “Asistență parentală profesionistă”. 5. Servicii sociale de suport pentru persoanele cu probleme de SM: <ul style="list-style-type: none"> - “Asistență personală”; - “Echipa mobilă”. 6. Centre/departamente de terapie ocupațională 		
Modele de programe și practici de intervenție în serviciile comunitare de SM:	9	4
<ol style="list-style-type: none"> 1. Modelul de terapie comunitară afirmativă; 2. Modelul axat pe linii de forță al managementului de caz; 3. Reabilitarea vocațională; 4. Servicii locative. 		
Serviciul spitalicesc în lucrul cu persoanele cu probleme de SM.	10	2
<ol style="list-style-type: none"> 1. Spitalele de psihiatrie din RM; 2. Internatele psihoneurologice din RM. 		
Stigmatizarea și destigmatizarea persoanelor cu probleme de sănătate mintală:	8	2
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stigmatizarea ca proces social; 2. Factorii cauzali ai stigmatizării persoanelor cu probleme de Sănătate Mintală; 3. Rolul asistentului social în destigmatizarea persoanelor cu probleme de sănătate mintală. 		

VI. Activități de lucru individual

Tema	Activitatea	Nr. de ore	
		ZI 75	FR 118
Contextul Sănătății Mintale la nivel global și local:	Analiza legislației naționale și internaționale cu privire la SM Analiza contextului de dezvoltare a serviciilor de Sănătate Mintală în Republica Moldova.	8	14
Aspecte psiho-sociale ale sănătății mintale.	Argumentarea noțiunilor de normalitate, anormalitate, sănătate mintală și boală psihică. Să diferențieze conceptele de boală, deficit, deficiență, dizabilitate, handicap. Elaborarea setului de recomandări pentru protejarea sănătății mintale.	12	18
Rolul rețelei și al suportului social în lucrul cu persoanele cu probleme de sănătate mintală	Identificarea nevoilor fundamentale a persoanei cu probleme de sănătate mintală. Studiu de caz. Descrierea unei situații de viață concretă în care ați fost ajutat de funcția afectivă a suportului dvs. social.	10	16
Servicii și modele de suport comunitar în (re)integrarea persoanelor cu probleme de sănătate mintală	Determinarea valorilor, cunoștințelor și competențelor practice pentru realizarea suportului comunitar persoanelor cu probleme de SM..	6	12
Serviciile sociale comunitare pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală.	Elaborarea unui proiect de serviciu pentru persoanele cu probleme de SM. Analiza bazei etico-morale a serviciilor sociale comunitare destinate persoanelor cu probleme de SM.	14	18
Serviciul spitalicesc în lucrul cu persoanele cu probleme de SM.	Analiza avantajelor și dezavantajelor dezinstitutionalizării (opinie proprie).	8	12
Reabilitarea în serviciile de Sănătate Mintală:	Prezentarea unui program de prevenire a arderii profesionale a lucrătorilor din domeniul Sănătății Mintale.	10	18

Stigmatizarea și destigmatizarea persoanelor cu probleme de sănătate mintală	Propunerea unor modalități de prevenire și combatere a discriminării persoanelor cu probleme de SM în comunitatea în care trăim.	7	10
---	--	----------	-----------

VII. Evaluare

Evaluarea curentă se efectuează prin promovarea a două lucrări de control și aprecierea cunoștințelor studenților în cadrul seminarelor. Evaluarea finală se promovează sub formă de examen în scris (test), după formula de evaluare 60 % reprezintă media evaluării curente și 40% nota de la examen.

TEST

La disciplina “Servicii pentru persoanele cu probleme de Sănătate Mintală”

Varianta I

Data _____

Nume Prenume _____

Grupa _____

1. Definiți conceptul de Sănătate Mintală 0.5p.

2. Elucidați portretul psiho-social al persoanei cu probleme de sănătate mintală 1 p.

3. Specificați și analizați funcțiile suportului social 1 p.

4. Menționați esența modelului de terapie comunitară afirmativă 1.5 p.:

5. Descrieți moralul echipei multidisciplinare 1.5 p.

6. Excludeți specificul serviciului “Casă comunitară” pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală 1.5 p.

7. Determinați obiectivele unui program de reabilitare a persoanelor cu probleme de sănătate mintală 1.5p.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

8. Menționați criteriile definiției ale sănătății mintale 1.5p.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Evaluarea finală va fi realizată în baza punctelor acumulate. Punctele acumulate(10 puncte maxime) vor fi echivalente notei finale a testului.

TEST

La disciplina “Servicii pentru persoanele cu probleme de Sănătate Mintală”

Varianta II

Data _____

Nume Prenume _____

Grupa _____

1. Definiți conceptul de reabilitare 0.5p.

2. Specificați și analizați regulile de igienă mintală 1p.

3. Specificați principiile dezvoltării serviciilor comunitare de sănătate mintală 1p.

4. Menționați esența modelului axat pe linii de forțe al managementului de caz 1.5 p.

5. Descrieți rolul serviciilor locale în lucrul cu persoanele de probleme de sănătate mintală 1.5p.

6. Excludeți specificul serviciului “Echipa mobilă” pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală 1.5 p.

7. Determinați și analizați metodele de reabilitarea a persoanele cu probleme de sănătate mintală 1.5p.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

8. Specificați și analizați factorii de risc pentru sănătatea mintală 1.5p.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Evaluarea finală va fi realizată în baza punctelor acumulate. Punctele acumulate(10 puncte maxime) vor fi echivalente notei finale a testului.

VIII. Resurse informaționale ale cursului

1. Adler A. Cunoașterea omului. București: Editura științifică, 1991.
2. Boderscova L. ș. a. Ghid pentru servicii comunitare de sănătate mentală. 2007
3. Chihai J., Boderscova L. Managementul de caz în sănătatea mentală. Chișinău, 2010.
4. Chihai J., Boderscova L. Reabilitarea în Sănătatea Mintală- ghid practic. 2010.
5. Coulshed V. Practica asistenței sociale. București: Ed. Alternative, 1993.
4. Enăchescu C. Tratat de igienă mentală. București: Editura didactică și pedagogică, 1996
6. Enăchescu C. Igiena mentală și recuperarea bolnavilor psihici. București: Editura medicală, 1979.
7. Foucault M. Boala mentală și psihologia. Amarcord, 2001.
8. Hotineanu M., Aftene V., Chihai J. Îndrumar legislativ și normativ în acordarea serviciilor de sănătate mentală. Chișinău, 2011.
9. Larousse. Dicționar de psihiatrie. București, 1998.
10. Lazarescu M. Psihopatologie clinică. Timișoara: Ed. Helicon, 1994.
11. Micluta I. Psihiatrie. Ed. "I. Hatieganu", 2002.
12. Mironțov- Ouculescu V. Predescu V. Oancea C. Sănătatea mentală în lumea contemporană. București: Editura medicală, 1986.
13. Năchescu C. Igiena mentală și recuperarea bolnavilor psihici. București: Editura Medicală, 1979.
14. Predescu V. Psihiatrie. București: Ed. medicală, 1989.
15. Radasu St. Macrea R. Curs de psihiatrie. Cluj: Ed. UMF, 1992.
16. Stefanescu C. Chirita V. Chirita R. Stigmatizarea și destigmatizarea în psihiatrie. În Rev. Română de Sănătate Mintală. nr.2, 2002.
17. Демина Л. Психическое здоровье и защитные механизмы личности. Алтаиский Гос. Университет, 2000.

